

Ügyiratszám: NAIH/2016/3529/ /J.
Ügyintéző: dr. Majsa Dóra
E-mail cím: majsa.dora@naih.hu

Hiv. szám: BM/8885-3/2016
Ügyintézőjük: dr. Nagy-Kolozsvári Ágnes

Dr. Magyariné dr. Nagy Edit
szabályozási és koordinációs helyettes államtitkár
részére

Belügyminisztérium

Budapest
József Attila u. 2-4.
1051

agnes.nagy-kolozsvari@bm.gov.hu
szkhat@bm.gov.hu

Tisztelt Helyettes Államtitkár Asszony!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság (a továbbiakban: NAIH) véleményét a Nyílt Kormányzati Együttműködés (a továbbiakban: OGP) keretében tett 1460/2015 (VII. 8.) Kormányhatározattal elfogadott második akcióterv 5. pontja szerinti, az érdekérvényesítőkkal való kapcsolattartásra irányadó útmutatóról szíves megfontolásra ezúton is megküldöm.

A Nemzeti Védelmi Szolgálat (a továbbiakban: NVSZ) által kidolgozott útmutató jelenlegi tervezetbe – a személyes adatok védelme és a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való alapjog érvényesülésével kapcsolatban – az alábbiak beépítését javaslom.

Az útmutató szerint: „A hivatali szervezet vezetőjének minden lényeges pontra kiterjedő tájékoztatását és az esetek éves elemzését, valamint kockázati felmérését megkönnyíti, ha egységes nyomtatványon, egységes szempontrendszer alapján az érintett tisztviselő nyilvántartást vezet. A nyilvántartásnak javasolt tartalmaznia az érdekérvényesítő azonosító adatait, ha szervezet, akkor a szervezet adatait, a találkozót vagy megkeresés időpontját, a helyét, a tárgyát, célját, a résztvevők nevét, szervezeti egységét, a felettes engedélyét vagy ennek hiányát, a találkozás eredményét, a további lépéseket, a felettes tájékoztatásának módját és idejét.”

Ez szükségszerűen személyes adatok kezelésével járna, amelynek jogalapja vagy az érintett természetes személy önkéntes és határozott hozzájárulása, illetve törvény lehet¹. Tekintettel arra, hogy nincs ilyen törvényi felhatalmazás, valamint arra, hogy az önkéntesség kritériuma

¹ Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 5. § (1) bekezdés a) és b) pontjai

ezen szituációban, relációban nem kivitelezhető a maga teljességében, az alábbi jogalapra lehetne hivatkozni az érintett természetes személy érdekérvényesítők előzetes tájékoztatásában.

Az Infotv. 4. és 5. §-a szerint: *"(1) Személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.*

(2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető.[...]

5. § (1) Személyes adat akkor kezelhető, ha

a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy

b) azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli.

A 6. § (1) bekezdése alapján *„személyes adat kezelhető akkor is, ha az érintett hozzájárulásának beszerzése lehetetlen vagy aránytalan költséggel járna, és a személyes adatok kezelése*

a) az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából szükséges, vagy

b) az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából szükséges, és ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll”.

A 20. § (2) bekezdése szerint az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.

A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Adatvédelmi Irányelv) 7. cikk f) pontját is alkalmazhatják jogalként. Az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontja értelmében személyes adat kezelhető abban az esetben is, ha az adatkezelés az adatkezelő, vagy az adatokat megkapó harmadik fél, vagy felek jogszerű érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezeknél az érdekeknél magasabb rendűek az érintettek személyes adatok kezelése vonatkozásában a magánélet tiszteletben tartásához való joguk. Az Európai Bíróság a C-468/10. és C-469/10. sz. egyesített ügyekben hozott ítéletében kimondta, hogy az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontjának közvetlen hatálya van, így a tagállami bíróság előtt adatkezelők e jogalapra hivatkozhatnak.

Az Irányelv 7. cikk f) pontjában szereplő jogalapot részletesen elemezte az Adatvédelmi Munkacsoport² a 2014. április 9-én elfogadott, az adatkezelő 95/46/EK irányelv szerinti jogos

² A Munkacsoportot az Adatvédelmi Irányelv 29. cikke alapján hozták létre, amely az adatvédelemmel és a magánélet védelmével összefüggő kérdésekkel foglalkozó, független európai tanácsadó szerv. A Munkacsoportnak az uniós joggal kapcsolatos véleménye alapjául szolgál valamennyi tagállam nemzeti jogszabályainak – így például az Infotv. – értelmezéséhez.

érdekének fogalmáról szóló 6/2014. számú véleményében³ (a továbbiakban: Vélemény). A Véleményben az Adatvédelmi Munkacsoport meghatározta az Adatvédelmi Irányelv 7. cikk f) pontjában megjelenő „érdekmérlegelés” alapvető szempontrendszerét. Így többek között megállapította azt, hogy milyen követelményei vannak a „jogszerű érdek” fogalmának, az érintett jogait milyen módon kell súlyozni az „érdekmérlegelési teszt” elvégzése során, illetve milyen intézkedések biztosításával lehet csökkenteni az ezen jogalap alkalmazásával együtt járó, az érintett személyes adatai védelméhez fűződő jogát ért negatív hatásokat. Emellett az Adatvédelmi Munkacsoport további, számos követelményt sorolt fel a Véleményben.

A közfeladatot ellátó szervek jogszerű érdeke, hogy a szervezet integritásának megőrzése érdekében, a korrupció megelőzése érdekében tisztában legyen azon személyek kilétével, akikkel közfeladatuk ellátásával összefüggésben egyeztet, ily módon befolyást enged a közfeladatok ellátásában, illetve a közpénzek felhasználásában.

Az adatok kezelésének jogszerűsége nem csupán a személyes adatok rögzítése mint adatkezelés esetében lényeges, hanem azok másokkal való megismerhetővé tétele kapcsán is. Tekintettel arra, hogy az érdekérvényesítő nyilvánvalóan a közügyek alakulására, a közpénzek felhasználására tesz javaslatot a közfeladatot ellátó szervnek, valamint arra, hogy a feljegyzés miatt a közfeladatot ellátó szerv kezelésében lesz az érdekérvényesítőkre vonatkozó adat, az azok megismerésére irányuló esetleges adatigénylés esetén azok „továbbítása”, nyilvánossága szintén az Irányelv 7. cikk f) pontja alapján jogszerű, hiszen a Vélemény kifejezetten megjelöli a jogszerű érdek példálózó felsorolásában az információs szabadság érvényesülésének érdekét.

Összességében tehát megállapítható, hogy nyilvánvalóan az érdekérvényesítők adatainak rögzítésére törvényi jogalap lenne a leginkább az Infotv.-nek megfelelő megoldás, de annak elmaradása esetén az Irányelv 7. cikk f) pontja – annak közvetlen hatálya miatt – kellő jogalapot szolgáltat mind az adatok feljegyzésben rögzítéséhez, mind azok esetleges nyilvánosságához.

Fontos azonban az érintettek előzetes tájékoztatása az adatkezelés jogalapjáról, céljáról, idejéről, egyéb lényeges körülményeiről, amellyel kapcsolatban a NAIH az alábbi elérési úton található ajánlást fogalmazta meg: naih.hu/files/tajekoztato-ajanlas-v-2015-10-09.pdf

Felhívom azonban szíves figyelmét arra, hogy hatályba lépett az Európai Parlament és a Tanács 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet), amely – a 99. cikke alapján – 2018. május 25-től kötelezően alkalmazandó. A Rendelet 6. cikk (1) bekezdésének utolsó mondata értelmében az „érdekmérlegelés” mint jogalap (Rendelet (1) bekezdés f) pont) nem alkalmazható a közhatalmi szervek által feladataik ellátása során végzett adatkezelésre. Amennyiben tehát az útmutató az érdekérvényesítők személyes adatait is kezelni ajánlja a közfeladatot ellátó szervek számára, a NAIH által javasolt jogalap nem lesz alkalmazható, így a személyes adatok kezelése jogellenes lenne, tehát a jogalkotónak törvényi jogalapot kellene alkotnia.

³ WP 217, http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_en.pdf#h2-1

Amennyiben a nyilvántartás célját úgy is elérhetőnek tartja a Belügyminisztérium, hogy az érdekegyeztetők személyes adatait nem kezeli, tehát a nyilvántartás tartalmazza az érdekvégyeztető szervezet megnevezését, a találkozó időpontját, helyét, tárgyát, célját, valamint a közfeladatot ellátó szerv részéről résztvevő szervezeti egység megnevezését, a közfeladatot ellátó szerv képviselőjének a nevét mint közérdekből nyilvános személyes adatot, valamint a vezetői engedély létének tényét, a találkozó eredményét, a vezető tájékoztatásának módját és idejét, úgy mivel a nyilvántartás vezetése nem jár személyes adatok kezelésével, nem lenne szükség sem a részletes előzetes tájékoztatásra a személyes adatok kezelésével kapcsolatban, valamint 2018. május 25-től a törvényi jogalap megteremtésére.

Javasolom továbbá, hogy az útmutató tartalmazza arra is külön iránymutatást a szervek számára, hogy mivel az érdekegyeztetéssel kapcsolatos adatok közérdekű és közérdekből nyilvános adatoknak minősülnek, amelyet bárki az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében deklarált jogával élve megismerhet.

Köszönöm megtisztelő felkérését az útmutató véleményezésére, kérem, hogy a személyes adatok védelme és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülése érdekében a Belügyminisztérium fontolja meg a fentiekben javasolt módosításokat.

Budapest, 2016. június „ 7. „

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
egyetemi tanár